

Protokollsanteckning

Regionstyrelsen 13 april 2021

Årsredovisning 2020

År 2020 var i många avseenden ett exceptionellt år. Coronapandemin som, fortfarande pågår, kom att prägla och överskugga hela Region Västerbottens verksamhet. Än så länge har Regionen klarat av situationen i hälso- och sjukvården förhållande vis väl. Detta tack vare alla hjältar i vården. De förtjänar ett extra stort tack! Helt avgörande för att vända utvecklingen för länet och få ett stopp på pandemin är att regeringen säkerhetsställer att regionen får tillgång till vacciner.

De direkta och indirekta effekterna av coronapandemin kommer att prägla Region Västerbotten under mycket lång tid framöver. Det är viktigt att slå fast att Region Västerbotten hade riktigt stora och utmanande problem redan innan pandemin. Dessa problem har förvärrats i och med en lång och utdragen pandemi. Vårdköerna har inte kunnat arbetas bort utan är fortsatt alldeles för långa. Arbetsmiljö och regionens förmåga att jobba för att bli en mer attraktiv arbetsgivare har inte kunnat prioriteras. Förutsättningarna för många av länets företag har försämrats även om det har gått bättre för vissa. Pandemin har drabbat bärande delar av samhället kraftigt. Företag skapar resurser till den gemensamma välfärden. När företagen påverkas av pandemin drabbar det välfärden i form av minskade skatteintäkter. Kultursektorn har drabbats hårt av alla restriktioner.

En annan konsekvens är att omställningen till en ekonomi i balans försvårats. Det strukturella underskottet är mellan 220-280 miljoner kronor. När det gäller kommande tio års investeringar så är sju av 15 miljarder ofinansierade. Den strukturerade kostnaden, där hänsyn tagits till geografi och befolkningsstruktur, för hälso- och sjukvården uppgick 2019 till 26 774 kronor per invånare. Det är en kostnad som är 1442 kronor högre per invånare än rikets genomsnitt vilket totalt blir 386 miljoner kronor i högre kostnad. Kostnaden per DRG-poäng i specialiserad somatisk vård är högre för länets sjukhus än för genomsnittet av jämförbara sjukhus. Västerbotten redovisar en lägre konsumtion än riket för vårdkontakter i primärvården. I den specialiserade somatiska slutenvården, som under ett antal år varit i fokus, redovisar Västerbotten fortsatt högre konsumtion än riket i genomsnitt.

För att klara av de framtida pensionsutbetalningarna behöver regionen öka avsättningen till pensionsförvaltningen med 2 miljarder kronor de kommande åren. Ur ett nationellt perspektiv har regionen den högsta pensionsskulden per innevånare. Investeringsbehoven är stora, på grund av eftersatt underhåll och behov av moderna och funktionella lokaler för vården. Nödvändiga investeringar för att utveckla vården och klara kompetensförsörjningen långsiktigt. Det är lätt att tänka som medborgare att en skattehöjning är den enkla lösningen. Redan idag har länets kommuner rikets högsta skattesatser. Det gör att utrymmet att höja regionens skatteuttag är marginellt. Ska regionen fortsatt vara konkurrenskraftig och locka

nya medborgare, företag och etableringar vilket är absolut nödvändigt, kan inte det samlade skattetrycket vara avsevärt högre här än i övriga regioner. Ett allt för högt skattetryck hotar arbetstillfällena och det är bara genom fler arbetade timmar som vi kan klara av att finansiera välfärden.

Region Västerbottens resultat för 2020 uppgår till 98 miljoner kronor. Regionens balanskravsresultat uppgår till 376 miljoner kronor och innebär att 2019 års negativa balanskravsresultat är återställt. Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar för året ett underskott mot budget på 208 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på 4,9 procent. De generella statsbidragen uppgick till 2 317 miljoner kronor. Det är 626 miljoner mer än 2019. Den stora ökningen kan förklaras av ett nytt skatteutjämningsystem som ökade de generella statsbidrag samt ökade statsbidrag relaterat till pandemin. Utöver det så ökade även läkemedelsbidraget.

Att sektorn nu tillfälligt fått stora tillskott medför dock inte att regionens ekonomi på sikt blivit bättre. Region Västerbottens underliggande strukturella underskott kvarstår och när tillfälliga bidrag och andra pandemirelaterade faktorer rensats bort uppskattas ligga mellan minus 220 och minus 280 miljoner kronor. De förbättringar som skett av ekonomin sedan 2019 handlar inte om minskade utgifter eller kostnader utan i grunden om förbättrade intäkter i form av ökade statsbidrag varav vissa är kortsiktiga. Soliditeten har under de senaste fem åren minskat. Det beror på att regionen har finansierat en del av de genomförda investeringarna med externa medel. Investeringstakten har minskat jämfört med tidigare perioder men är fortfarande på en hög nivå. Från alliansens sida vill vi understryka det som framhålls i årsrapporten att *”En betydande risk i regionens ekonomi är den egna förmågan att genomföra effektiviseringsarbetet. Det bottnar i förmågan att leda och styra verksamheten.”* I detta har den politiska majoriteten en kraftig förbättringspotential.

Personalkostnaderna var 105 miljoner kronor högre än föregående år. Antalet anställda ökar över tid och regionen har drygt 400 fler anställda perioden 2020 omräknat till heltider jämfört med samma period 2017 exklusive regionala utvecklingsförvaltningen som bara funnits sedan 2019 i samma organisation. Kostnaderna för hyrpersonal samlat för nämnden uppgår till 225 miljoner kronor vilket är 12,5 miljoner kronor högre än 2019 vilket motsvarar en ökning på 6 procent. Vi delar inte majoritetens beskrivning att vidtagna åtgärder är tillräckligt för att vända ekonomin, så särskilt i Hälso- och sjukvårdsnämnden. Det krävs kraftfulla åtgärder för att vända denna utveckling.

Inom sjukhusvården har de sjukvårdande behandlingarna minskat med 10,6 procent jämfört med föregående år. Totalt har 1 281 100 läkarbesök och sjukvårdande behandlingar producerats inom den regiondrivna hälso- och sjukvården. Det är en minskning med 14,7 procent. Distansbesöken har dock ökat med 18 procent och utgör 7,1 procent av alla besök. Pandemin har även medfört att det finns en klinisk forskningsskuld som kommer påverka läkemedel och behandlingsmetoder och därmed framtidens vård och omsorg.

För att klara dagens och framtidens behov av hälsa, vård och utveckling är det viktigt att regionen har en ekonomi som är långsiktigt hållbar. Lösningen att gå på gång skjuta till nya skattemedel utan reformer är inte hållbar. Trots upprepade skattehöjningar under 2000-talet får inte majoriteten bukt med de problem som sägs lösas med att tillskjuta alltmer resurser genom höjd skatt. Organisations- och ledarkultur behöver utvecklas så att den bygger på att alla tar ansvar för överenskomna mål, gör nödvändiga prioriteringar och arbetar med ständiga

förbättringar. Alla ska följa överenskomna bemanningsmål som motsvarar budget. Uppföljning ska ske månadsvis och vid avvikelse ska ytterligare åtgärder tas fram.

Det finns några få ljusglimtar i form av bättre samarbete, digitalisering, effektivisering av olika processer som kan överföras till vardaglig verksamhet. Vi noterar dock att vår region, jämfört med de flesta andra regioner, varit mer framgångsrik med åtgärder mot coronapandemin och att vårdskulden inte byggts upp i större omfattning än som är fallet i andra regioner. För detta förtjänar regionens medarbetare och chefer beröm.

Utvecklingen måste vändas. Från Alliansen i Region Västerbotten är vi bekymrade över den avsaknad av krisinsikt som finns hos de styrande partierna i S, V och MP. Vi ser de ekonomiska utmaningar som finns på kort och lång sikt. Utmaningar som tyvärr bara förvärrats under den senaste mandatperioden. Alla dessa utmaningar kräver åtgärder omgående. Då krävs politisk förändringskraft och en vilja att utveckla och förbättra sjukvården. Ett grundproblem är att maktinnehavet med 40 år av rött styre har lett till en avsaknad av idéer och brist på vilja och förmåga att pröva nya lösningar. Det krävs ett nytt ledarskap med nytänk och ny kraft i Region Västerbotten!

Allians för Västerbotten

Nicklas Sandström (M)
Regionråd i opposition

Ewa-May Karlsson (C)
Gruppledare

Maria Lundqvist Brömster (L)
Gruppledare

Hans-Inge Smetana (KD)
Gruppledare